

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์

การเทียบมาตรฐานหัววัดชนิดเอ็นอี-213 ด้วยสารรังสีแกมมา

ชื่อผู้เขียน

นายสมศักดิ์ แดงตืบ

วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาฟิสิกส์

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ :

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. นรา จิรภัทรพิมล

ประธานกรรมการ

รองศาสตราจารย์ ดร. ถิรพัฒน์ วิลัยทอง

กรรมการ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สมศร สิงขรตัน

กรรมการ

บทคัดย่อ

การศึกษาครั้งนี้มีจุดประสงค์เพื่อหาวิธีการเทียบมาตรฐานที่มีความแม่นยำ สำหรับหัววัด เอ็นอี 213 โดยใช้แหล่งกำเนิดรังสีแกมมา การศึกษาได้อาศัยเทคนิควิธีอนติการ์โลจำลอง สเปกตรัมของรังสีแกมมาพลังงานเดียวหลาย ๆ ค่าในหัววัดเอ็นอี 213 ขนาด 5 เซนติเมตร จากนั้นจึงนวัตคำว่านาจาการจำแนกพลังงานของหัววัด แล้ว fit ด้วยฟังก์ชันการกระจายแบบเกลล์เซียน และ พังก์ชันพหุนามเลขจองท์ เพื่อหาตำแหน่งจุดสูงสุด ($L_{\max}$) และ ตำแหน่งที่มีความสูงเป็นครึ่งหนึ่งของจุดสูงสุด ($L_{1/2}$) นำมาศึกษาหาตำแหน่งขอบคอมพ์ตัน (L_c) ที่ถูกต้อง

ผลการวิจัยพบว่าขอบคอมพ์ตันอยู่ประมาณค่าเฉลี่ยของ $L_{\max}$ และ $L_{1/2}$ เมื่อทดสอบผล การเทียบมาตรฐานทางพลังงานของหัววัดเอ็นอี 213 ด้วยแหล่งกำเนิดรังสีแกมมา Na-22 และ Cs-137 ที่กำลังขยายต่าง ๆ กันโดยอาศัยตำแหน่งของขอบคอมพ์ตันดังกล่าวพบว่ามีความถูก ต้องแม่นยำเป็นที่น่าพอใจ นอกจากนี้ผลที่ได้ยังมีความสอดคล้องกับผลจากเทคนิค coincidence ด้วย

Thesis title   Calibration of NE-213 Scintillator with Gamma Sources

Author   Mr. Somsak Dangtip

M.S.   Physics

Examining Committee :

Assist. Prof. Dr. Nara Chirapatpimol

Chairman

Assoc. Prof. Dr. Thiraphat Vilaithong

Member

Assist. Prof. Somsorn Singkarat

Member

Abstract

The purpose of this study is to find an accurate energy calibration procedure of an NE-213 detector employing gamma radioactive sources. The investigation is based on Monte Carlo simulations of pulse height spectra of a 5 cm NE-213 detector due to various monoenergetic gamma sources, folded with certain resolutions. The simulated spectra are then smoothed by fitting with gaussian distribution function and Legendre polynomial background. A peak position (L_{max}) and a half-height position ($L_{1/2}$) are then employed to investigate the true compton edge position (L_c).

As a result, the compton edge position is found to be approximately at the mean position of L_{max} and $L_{1/2}$. Energy calibration of the NE-213 detector using Na-22 and Cs-137 sources with various amplifier gains employing such relation gives excellent results. It is also in good agreement with measured spectrum from a coincidence technique.